

16. 9. 2024

Způsob určení lhůty k provedení úkonu

Během praxe Krajského úřadu Karlovarského kraje (dále jen „KÚKK“) se ukázalo jako potřebné zvážit, jakým způsobem má stavební úřad postupovat, pokud má určit účastníkovi lhůtu pro splnění uložené povinnosti či provedení úkonu v řízení. Konkrétně, **zda je možné lhůtu stanovit pevným datem (např. do 15.9.2024) nebo zda by lhůta měla být stanovena jako časový úsek počtem hodin, dnů, týdnů, měsíců či let.**

I pokud by se vady v určení lhůty týkaly pouze průběhu řízení, mohly by mít za následek nesprávnost nebo nezákonnost následně vydaného rozhodnutí (§ 89 odst. 2 správního řádu) a jako takové by mohly být důvodem pro zásah do daného rozhodnutí v odvolacím či jiném (např. přezkumném) řízení u nadřízeného správního orgánu.

Při posouzení této otázky KÚKK vycházel z pojetí lhůt, jakožto časového úseku, v němž je potřeba vykonat daný úkon a s jehož uplynutím jsou spojeny zákonem předpokládané následky (např. nemožnost již podat opravný prostředek, vykonatelnost rozhodnutí apod.). Dále pak KÚKK vzal v potaz mj. pravidla pro počítání lhůt, ale také instituty stavení a přerušení lhůt, přičemž dospěl k následujícímu názoru.

Správní řád, zákon č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v ust. § 39 stanoví, že správní orgán účastníkovi určí *přiměřenou* lhůtu k provedení úkonu, pokud ji nestanoví zákon a je-li toho zapotřebí. *Určením lhůty nesmí být ohrožen účel řízení ani porušena rovnost účastníků.*

Již z této věty vyplývá, že pokud lhůtu určuje správní orgán, musí respektovat kromě případných jiných zákonných požadavků (např. na minimální délku lhůty) a základních zásad činnosti správních orgánů také účel řízení (*např. nesmí stanovit lhůtu nepřiměřeně dlouhou, pokud v řízení má hájit veřejné zájmy a docházelo by tak k prodlužování nežádoucího stavu, který má být rozhodnutím v řízení napraven*). Současně také určení lhůty musí zachovat rovnost účastníků – *například nesmí dojít k tomu, že někteří z účastníků budou mít více času k provedení úkonu než jiní*. K takové nerovnosti by však v případě určení lhůty konkrétním datem mohlo dojít, pokud by písemnost s určením lhůty byla oznámena každému v jinou dobu.

V ust. § 40 pak správní řád stanoví pravidla pro počítání lhůt pro případy, kdy je v řízení vázáno provedení určitého úkonu na lhůtu, tj. pro všechny případy, kdy zákon v řízení hovoří o lhůtě (pro vydání rozhodnutí a jiných úkonů správního orgánu, ale i pro úkony účastníků), tak že:

a) *nezapočítává se* do běhu lhůty den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin; v pochybnostech se za počátek lhůty považuje den následující po dni, o němž je jisto, že skutečnost rozhodující pro počátek běhu lhůty již nastala,

16. 9. 2024

b) končí lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let uplynutím toho dne, který se svým označením shoduje se dnem, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; není-li v měsíci takový den, končí lhůta posledním dnem měsíce,

c) *připadne-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek*, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin,

d) *je lhůta zachována, je-li posledního dne lhůty učiněno podání* u věcně a místně příslušného správního orgánu anebo je-li v tento den podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu, která obsahuje podání, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence anebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě; nemůže-li účastník z vážných důvodů učinit podání u věcně a místně příslušného správního orgánu, je lhůta zachována, jestliže je posledního dne lhůty učiněno podání u správního orgánu vyššího stupně; tento správní orgán podání bezodkladně postoupí věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.

Z těchto pravidel vyplývá, že **správní řád předpokládá nikoli stanovení jasného data, ale odpočítání od určité události** s tím, že poté může lhůta končit neplánovaně o víkendech či o státních svátcích apod.

Stejně tak, pokud správní řád hovoří o lhůtách například pro vydání rozhodnutí, pro přezkum rozhodnutí, pro podání odvolání - vždy jde o lhůtu určenou počtem dnů.

Lhůty a tato pravidla pro jejich počítání správní řád stanoví mj. i s ohledem na ochranu účastníků, aby se lhůty počítaly od oznámení či jiného předvídatelného okamžiku, aby byly ošetřeny případy, kdy lhůta končí ve státní svátek apod. a aby byly spravedlivé pro všechny účastníky (např. v jednom řízení jednomu je oznámeno dříve, jinému později, avšak všichni mají zachovánu stejnou délku lhůty pro vyjádření apod.). Má se tak zabezpečit dostatečný časový rámec pro uskutečnění úkonu účastníka či pro splnění povinnosti, tedy například aby nedošlo k situaci, kdy lhůta uplyne ještě předtím, než vůbec bude písemnost účastníkovi oznámena.

Tomu, aby lhůta byla určována počtem hodin, dnů, týdnů, měsíců či let nasvědčují i již zmiňovaná pravidla pro stavení (*kdy se do běhu lhůty, pokud tak zákon stanoví, nezapočítává určitá doba, kdy například je věc projednávána před jiným správním orgánem či soudem*) a pro **přerušování lhůt** (*kdy po určité události zákonem předvídané – např. oznámení zahájení řízení přestupku dle § 32 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., v účinném znění, začne běžet nová lhůta*). Pokud by totiž lhůta byla stanovena pevným datem, nebylo by možné takovou lhůtu stavět ani přerušit ve smyslu uvedených institutů.

Pokud stavební úřad tedy stanoví pro splnění uložené povinnosti pevný termín, tj. konkrétní datum, namísto počtu dnů, týdnů, či měsíců a let, pravidla pro počítání lhůt se nemohou uplatnit, a mohla by tak nastat například situace, kdy někteří z účastníků budou mít lhůtu kratší a jiní delší nebo kdy lhůta bude reálně krátká, jelikož do ní připadne víkend či státní svátek a navíc třeba deset dní pro uložení a oznámení písemnosti účastníkovi. Toto je třeba mít na zřeteli a předcházet takovým situacím.

16. 9. 2024

Stavební úřad vždy musí určit lhůtu pro řízení i rozhodnutí s ohledem na okolnosti daného případu tak, aby byla přiměřená k provedení požadovaného úkonu (splnění povinnosti apod.) a aby respektovala zákonné požadavky (např. na minimální délku, ale i na její jasnost, na rovnost účastníků, ekonomii řízení apod.).

Přitom se připomíná, že **stavební úřad je vždy povinen zvolenou lhůtu řádně (s ohledem na splnění zákonných požadavků) zdůvodnit a uvést, jakými úvahami a ustanoveními se při jejím stanovení řídil a proč má za to, že právě taková lhůta je podle jeho názoru přiměřená a správně stanovena pro daný případ.**

Pro úplnost se dodává, že způsob určení lhůty (pevným datem) by nebyl sám o sobě důvodem pro zrušení rozhodnutí či jeho změnu, pakliže by jinak bylo rozhodnutí i podklady pro jeho vydání v pořádku a vada v určení lhůty by neměla za následek nezákonnost či nesprávnost posuzovaného rozhodnutí.

Naproti tomu případy, kdy zvolená lhůta zdůvodněna nebude vůbec nebo nedostatečně, mohou vést k zrušení či změně vydaného rozhodnutí či jiného úkonu stavebního úřadu, pro nepřezkoumatelnost takového úkonu.